

רס"ן מושיק אזולאי נהג ברכבו הצבאי בשעת לילה מאוחרת מביתו שבפתח תקווה לבסיס האוגדה ברמת הגולן. בפניה לכיוון הישוב חד-נס, שאותה ביצע מאות פעמים בצורה אוטומטית, הוא נאלץ לפתע לעצור בצד. הוא התבונן בידיים שעל ההגה ושאל את עצמו של מי הידיים האלה, הוא ניסה להבין של מי הרכב בו הוא נוהג ולא הצליח. למשך מספר דקות ארוכות הוא התבונן על עצמו מהצד, ולא ידע מי הוא באמת. הוא הביט קדימה, מנסה להבין להיכן הוא נוסע ולאילו מטרה, ולא היה בטוח אם הוא נוסע או חוזר. האם הוא יוצא מדעתו? הוא בהה באפילה בבהלה בעודו בודד ואבוד. אורות הרכב הצבאי האירו את שולי הכביש הצר, וחזיר בר כבד גוף חלף באלומה במהירות עד שנעלם. מושיק הביט באלומת הרכב, ומלבדה לא חשב על כלום, ולא הרגיש מאום, ככלי ריק, שאפלת הלילה מילאה אותו. טיפין טיפין דעתו החלה לשוב אליו. תחילה נזכר בדירתו ממנה יצא, לאחר מכן נזכר בפיסות מהדרך, ולבסוף נזכר שהוא נוסע למפקדת האוגדה כדי להמשיך את שבוע העבודה שלו. הוא החל בנסיעה איטית וזהירה במעלה הכביש הצר, שהתפתל בעלייה לרמת הגולן, והרהר באימה: אלוהים, מה עובר עליי?

כשהגיע לבסיס באישון לילה, החליט להמשיך את עבודתו כרגיל ולהתעלם מהאירוע המוזר שתקף אותו, אך במשך כל היום שלמחרת, הרגיש שהוא חי בתוך הד. בכל דיון ובכל תדריך הוא שמע את הדברים פעמיים. פעם אחת שמע את זה מושיק אזולאי, ופעם שנייה שמע אותם הוא עצמו, כאילו היה מורכב משתי ישויות נפרדות, שכל אחת מהן הבינה דברים בקצב אחר ובאופן שונה. הוא קיווה שהתחושות הללו יחלפו מאליו. אולי הן קשורות לעייפות הכרונית שדבקה בו, ואולי זה וירוס שיעבור, אך הוא נשאר מבוהל. אחרי הכול לא העייפות היא שהבהילה אותו. העייפות הייתה בת לווייתו הנאמנה בכל תרגילי השטח, בתרגילי המפקדות ובמבצעים המסווגים שליווה מעבר לגבול מתוקף תפקידו כסגן מפקד מחלקת המבצעים באוגדה. הוא היה מורגל בהעברה של לילה או שניים ללא שינה או לדלג על ארוחות, ורק בסופי השבוע, היה נכנע לה, לעייפות, ושוקע לשינה שהייתה דומה יותר לעילפון. כל אלה נתפסו בעיניו כמחיר נמוך, מוצדק ולגיטימי, שעליו לשלם למען מטרה גדולה ממנו - בטחון המדינה. הוא יכול היה לראות את עצמו ממשיך כך, בדומה לדורות של המפקדים שקדמו לו במעלה סולם הדרגות עד הפנסיה. העייפות הייתה מוכרת לו, אך מה שעבר עליו בנסיעה הלילית היה משהו אחר לגמרי.

מושיק הלך שפוף ומכונס בעצמו על השביל הפנימי של הבסיס, וקיווה שמה שקרה לו היה אירוע חד פעמי. קצין מילואים בעל דרגות סרן, נכנס דרך שער הבסיס לאחר שהציג תג זיהוי. הוא היה מבוגר ממושיק רק בכמה שנים, בלוריתו מאפירה בצדעיו, ועל אפו משקפיים אופנתיים בעלי מסגרת עבה. הוא נשא תיק גב קטן, ופסע לאורך כביש הגישה לכיוון חדר האוכל. הוא הניח את תיקו באחת מפינות הישיבה הפזורות ליד מגרש המסדרים, וצפה מרחוק במושיק, ששרך את רגליו לכיוון חדר האוכל, מקפיד שמושיק לא יבחין בו.

כמה ימים לאחר מכן, באחד הערבים, כשמושיק כבר חשב שהכול מאחוריו, הוא הלך לעבר בניין המגורים שלו, ובאמצע הדרך נתקף בהלה איומה ללא כל סיבה נראית לעין, כאילו כוח בלתי מוסבר מושך בחוטים בלתי נראים ושולט בקרביו. ליבו יצא משליטה והלם בחזהו בפראות, כמו אסיר, המנסה להשתחרר מכלאו, ומחשבות רבות וחסרות פשר תססו וגעשו במוחו במהירות מסחררת. הוא חש כאילו הוא נמצא לבדו בלב ארץ אויב רווית מטעני

חבלה, כשפעילי טרור בה עומדים לגלותו ולהוציאו להורג. כך סתם, בהולכו על השביל, בין עצי האקליפטוס הצבאיים, הוא חש שחיי עומדים להגיע אל קיצם. נשימתו התגברה, הוא הזיע זיעה קרה, שהדיפה ריח חמוץ, ופיו היה יבש. כמה קצינים מאגף המבצעים צעדו לא רחוק ממנו, כשהם מדברים בעליזות ובקול רם. הם היו שקועים בשיחתם וכלל לא הבחינו במושיק, שהתכווץ על מקומו וקיווה שהוא שקוף. הוא לא רצה להיראות. הם נראו לו כחורשי רעה, שמעמידים פני תמימים, שלא יהססו לבגוד בו ללא ניד עפעף, ותחושת המוות הקרוב שלו גברה. הוא חש שהוא לבדו, ושאין לו סיכוי לקבל עזרה מאיש. הוא הביט סביבו והניח שכל החיילים בבסיס מתנהגים כרגיל, משום שהם מסתירים ממנו את העובדה שהסגרתו קרובה. זו הכול הצגה אחת גדולה, שהוא הגיבור הטראגי שלה, והנה עוד מעט ירד עליו המסך.

קצין המילואים בעל הבלורית המאפירה המשיך לעקוב מרחוק אחר מושיק, שנמלט לחדרו בהליכה כושלת, כשאישוניו מורחבים ושער עורפו סמור. כשהגיע לחדרו, נשכב על מיטתו רועד כחיה פצועה. אסור שיראו שאני חלש. אסור. אני חזק. אני חזק, מלמל לעצמו.

קצין בטחון המידע של האוגדה, בחור עגמומי בעל חיוך מיואש ושיער מקליש, היה שותפו של מושיק לחדר. הוא נכנס לחדר והביט במושיק:

"הכול טוב, אחי? אתה צריך משהו?"

"כן, לא יודע מה קרה לי, וירוס או משהו. לא מסוגל לזוז."

"כן, ספר לי על זה... שאני אודיע למפקד שלך?"

שותפו לחדר הודיע למפקד מרכז המודיעין שמושיק לא חש בטוב, וחזר לענייני המשמימים. מושיק עצם את עיניו, וניסה להרגיע את נשימתו.

"שומע מושיק? אני מת לעוף מפה לתאילנד עכשיו."

"מה?" שאל מושיק מתוך הערפל שבראשו.

"נשבר לי מהמקום הזה. די, כמה אפשר. בא לי לטוס מפה לאיזה אי בתאילנד." אמר שותפו, וחיוך מדוכא על פניו. הוא ניגש למיטתו של מושיק, והראה לו תמונה במכשיר הנייד. "תראה את אחי. חוגג שם באיים. מסיבות, בחורות. רק אנחנו כאן תקועים בחרא."

למזלו של מושיק, באותו הערב לא הייתה מתוכננת פעילות משמעותית, כך שהעניין קיבל אישור מבלי שאיש הרים גבה, ומבלי שהיה צורך להיבדק או לתת הסברים. לאחר כעשר דקות מושיק נרגע, דעתו שבה אליו, ובסיס האוגדה ויושביו חזרו להיות ידידותיים. הוא הלך להתקלח, ולאחר מכן ישב מטולטל ומעורער על מיטתו, כשהמגבת למותניו וכשמבטו נעוץ ברצפה. אויר קר, שנשב מהחריץ שמתחת לדלת החדר, צינן את רגליו, ובהונותיו קפאו, אך הוא המשיך לשבת כך מספר דקות ללא תנועה. הוא לא הבין מה עבר עליו ומדוע, אך כעת כבר היה בחוף מבטחים. הוא רצה לשמוע קול ידידותי, לכן התקשר למיטל, קצינת הקישור שאיתה התחיל לצאת לפני מספר חודשים, לאחר שנפגשו באחד מהכנסים בפיקוד.

"הי מושיק, מה נשמע? אני מתגעגעת אליך. אתה לא מבין מה היה היום במשרד."

מיטל סיפרה בפרטי פרטים את מה שעבר עליה, ומושיק האזין לה מרותק. קולה הרגיע אותו, וסיפוריה הסיחו את דעתו מהקור ומהסיוט שהסתיים.

"ומה קורה איתך, מושיק? ספר לי מה עובר עליך?"

"שום דבר מיוחד. הכול בסדר – אני נח קצת בחדר ומחר יש לנו הכנות לתרגיל. שיגרת."

"אתה יוצא בשבת הקרובה, נכון?"

"מאמין שכן. אבל אולי עוד לפני זה אני אהיה בפיקוד. אז ניפגש?"

מושיק לא רצה לשתף אותה במה שעבר עליו. לא היה לו כוח. הוא לא רצה להרתיע אותה או שתחשוב שהוא חלש, ולכן התכנס בתוך עצמו, מפוחד ומבולבל. הוא תהה אם עליו לפנות לרופא או לקב"ן, וחשש שאם יתגלה שהוא סובל מבעיה נפשית כלשהי, הדבר יירשם בתיקו האישי, וישפיע על הקריירה הצבאית שלו, ואולי גם הלאה על תפקידים באזרחות. המחשבה על כך רק הגבירה את המתח ואת החרדה שלו.

הערב היה קריר ויבש, חיילים ישבו בקבוצות ברחבי הבסיס, וחלקם היו במשמרת. העולם נע על צירו החורק כרגיל, אבל מבחינתו של מושיק הצבעים היו דהויים, הקולות היו רחוקים והטעמים תפלים. משהו בביטחון העצמי שלו לגבי עצמו ולגבי העולם נסדק. מדוע דווקא אצלו נוצרו התחושות הנוראיות הללו, מדוע הקצינים האחרים שאיתו נראים חסינים, עמידים וחזקים ממנו? הוא קינא בהם על הליכתם הקלילה ועל צחקוקיהם המשוחחררים, והרהר בכך שייטכן שאינו ראוי למסלול הצבאי שהוצע לו. ואולי גם המערכת הצבאית המגושמת והמסורבלת כשלה באיתור הפגמים הנפשיים שלו. הוא יצא לעשן כדי להירגע, והעשן עמעם את תחושת הבהלה שלו והשקיט מעט את זמזום המחשבות שבראשו, אך רק לזמן מה. הוא הלך לישון וקיווה שיתעורר בבוקר בראש נקי לתוך דף חדש.

יותר מכל הוא רצה להסתיר את האירוע ואת התחושות שהתלוו אליו, כדי שאיש לא יוכל לראות את הכתם. בימים הקרובים הוא השקיע את עצמו בעבודה מעבר לנדרש כדי להשכיח מליבו את הערב ההוא ואת התחושה הנוראה של מוות קרוב וודאי, אבל צילו של האירוע ליווה אותו, והוא נדרש ליותר ויותר כוחות כדי להסתיר את מה שקרה מפני הסובבים אותו, ובעיקר מפני עצמו. בדיונים השוטפים ובתדריכים עם הקצינים הבכירים הוא השקיע מאמץ אדיר כדי להישמע וכדי להיראות כהרגלו. הוא פחד שהאירוע ניכר בו, ולכן התאמץ לדבר בביטחון עצמי מעושה, אבל הוא עצמו חש את הזיוף. מחד, הייתה לו הרגשה שהוא שקוף ושכולם חשים בזיוף הזה. הוא הרגיש כשחקן על במה, ששכח את המילים, והוא עומד נבוך מול קהל, שבוהה בו, והמתח הפנימי שלו הלך והתגבר. מאידך, איש לא אמר לו דבר, למעט קצין המבצעים של האוגדה, שהיה מביט בו לעתים באי אמון. כאילו הוא בוחן אותו אם הוא אמיתי או לא. מושיק חשב שאולי הוא עלה על השקר שלו. פעם אחת הביט במושיק במבט בוחן ושאל אותו:

"מה קורה, מושיק, אתה מאופס? אתה איתנו?"

מושיק התערער מהאמירה הישירה הזו. השקר היה מנוגד לכל מה שהאמין בו ולכל מה שהתחנך עליו בצבא. בקורס הקצינים וגם לפני כן תמיד דיברו איתם על אמינות כערך עליון, ואף הענישו צוערים על כל סטייה קלה, עד כדי הדחה, והנה הוא כאן, עומד מול כולם ומסתיר את האמת, כשבעצם, הוא פגום ואינו ראוי לתפקיד. הוא החל להשתכנע שעליו לסיים את תפקידו ולפרוש מהצבא משום שהאחריות כבדה עליו מדי.

מיטל הייתה זו שחשה שמהו עובר עליו. בשבת בבוקר כשהיו ביחד בדירה שלו בתל אביב, היא הביטה בו ואמרה:

"משהו עובר עליך, מושיק. אני לא יודעת מה זה, אבל אתה לא כאן עד הסוף. משהו קרה?"

"זה סתם. תעזבי. עייפות."

"אני לא אומרת סתם, מושיק. קרה משהו? אני רוצה לדעת."

"לא קרה משהו ספציפי... את יודעת, צבא, עניינים, לחץ."

"זה נראה משהו לא שגרתי, מושיק. אולי כדאי שתתייעץ עם איש מקצוע? זה נראה שאתה צריך לפרוק משהו."

"מה פתאום, נראה לך?"

"כן. נראה לי. אתה נראה טרוד ולחוצץ, לא אוכל הרבה ולא מדבר הרבה. אני מכירה אותך."

מיטל ראתה הרבה יותר מכך. מבטו היה נעוץ במרחק, הוא היה עצבני ומרוכז בעצמו, ומצב רוחו היה שפוף. הוא נראה מודאג. האמירה שלה, על אף שנעשתה ברכות ומתוך אהבה רבה, ננעצה בחזהו בהפתעה. הוא רצה להיות בלתי נראה, ולא יכול היה להבין כיצד ידעה ומה ראתה.

"אני לא רוצה לעצבן אותך, אבל נראה שאתה מעמיד פנים שהכול בסדר, אבל משהו לא בסדר. אתה יכול לדבר איתי, מושיק, אתה יודע? אני כאן בשבילך."

"את נשמה טובה, מיטל." הוא חייך אליה חיוך עייף ומרוחק.

מושיק לא יכול היה אפילו להביא את עצמו לדבר על הבהלה המסויטת שחווה. המחשבה על החוויה ההיא העצימה את תחושת הלחץ שלו, והוא הצית סיגריה נוספת. מיטל הביטה בעיניו ואמרה לו בצורה ישירה:

"מושיק, אתה חייב להפסיק לברוח ממה שזה לא יהיה."

"מה פתאום בורח?" ירה מושיק אוטומטית.

החטטנות והחוצפה שלה הגדישו את הסאה מבחינתו. הוא לא אהב שהיא חודרת לתוך נפשו ללא רשות, והרמיזה שלה לאפשרות שהוא פחדן או חלש, הייתה חציית קו חדה וכואבת. הוא העביר את נושא השיחה, והם בילו את השבת ביחד, אך לאחר כמה ימים הוא שלח לה הודעה שאינו מעוניין להמשיך את הקשר איתה. הוא לא רצה שהיא תחטט לו בנשמה. מיטל ניסתה להתקשר מספר פעמים, אבל הוא סינן אותה באדישות אכזרית. הוא ידע שקשה לה, ושהיא רוצה אותו, אבל לא יכול היה להרשות לעצמו להיחשף.

לבסוף שלחה לו הודעת טקסט: "מושיק, אני לא כועסת, אבל אתה צריך עזרה. אתה צריך להתמודד עם מה שקורה לך. אני תמיד אהיה פה בשבילך." הוא הודה לה, והחליט לשכוח אותה. הוא לא יכול היה לתת לה לערער את שפיותו ואת שלמות עולמו.

לאחר שני אירועים נוספים של בהלה נוראית ושל תחושות פיזיות של מוות קרוב, שהתרחשו בהפרש של כמה ימים, אשר נעלמו כלעומת שבאו, מושיק כבר לא יכול היה להכחיש שיש לו בעיה. הוא היה טרוד בהשפעה

שתהיה לכך על המסלול הצבאי שלו. אם הצבא ידע על הבעיה שלו, ואם ידע שהסתיר אותה, הקריירה שלו תגיע אל קיצה בבובת פנים, ולכן המסקנה המתבקשת הייתה להקדים תרופה למכה ולפרוש מהצבא. זה היה בלתי נמנע. הוא רכש בבית המרקחת טיפות הרגעה טבעיות, שנמכרו ללא מרשם, אך הן לא השפיעו עליו ולא סילקו את החשש שלו מההתקף הבא. הוא היה עצבני וניסה להפיג את העצבנות ואת אי השקט בעבודה אינטנסיבית ובעישון. למרות שאלה נתנו לו מרגוע מסוים, ושהוא המשיך בתפקידו, הוא היה פחות מרוכז ובלתי ממוקד, והביצועים שלו היו חדים ואיכותיים פחות ממה שדרש מעצמו. הקצינים המקבילים לו היו מביטים בו, נזהרים בכבודו, ואחד מהם אף העיר לו ש"נראה שהוא לא נמצא כאן בזמן האחרון". מאחורי גבו היו מתלחששים שמושיק ישן בהליכה. היה נדמה לו שהוא אפילו שמע הערה כזו במו אוזניו, והדברים צרבו את ליבו. הקש ששבר אותו היה כשהאוגדור נזף בו מול כולם על מצגת, שהכין ברישול, ועל היעדר חשיבה מעמיקה. האוגדור צדק. המצגת באמת לא הייתה טובה, ואם הוא בחר להגיד את הדברים האלה, אז כנראה שזו לא הפעם הראשונה שהוא רואה שמושיק מפשל, ומושיק הבין שהחלטתו לפרוש היא הנכונה ביותר. אין פתרון אחר.

מושיק החליט להגיש לקצין השלישות בקשה רשמית לסיים את תפקידו ולהשתחרר מהצבא בנימוק שהוא מעוניין בקריירה אזרחית. הדבר גרם להרמות גבה ולראיון מידי אצל מפקד האוגדה, שאמר לו שלמרות מה שקרה בדיון, הוא עדיין רואה עבורו עתיד מזהיר בצבא. גם נציגי חיל המודיעין דיברו על ליבו וניסו לפתות אותו בהצעות של תפקידים יוקרתיים ומענקים, אבל מושיק כבר היה במקום אחר. אחד מראשי החיל, אלוף משנה, נפגש איתו ביחידות, וניסה טקטיקה הפוכה – הוא נזף במושיק על היעדר לויאליות, ועל כך שהוא פוגע בצבא בדיוק כשדברים מתחילים להסתדר לו, אך מושיק שמר על קור רוחו. הוא הרגיש שהוא אכזב את הצבא, ושאי אפשר לסמוך עליו יותר, אבל לא יכול היה לדבר על כך עם איש בצורה רשמית. דבריהם של הבכירים החמיאו לו, אך לא הניאו אותו מהחלטתו, והוא הרגיש שייטב לצבא אם יגלה אחריות ויעזוב. הם לא יודעים שהתקף כזה באמצע פעילות מבצעית יכול לעלות בחיי אדם, ומושיק לא רצה לקחת את האחריות על כך. הוא התענה על כך שאינו יכול לחשוף את האמת בפני הקצינים, וככל שהזמן עבר, הוא רק התחזק בדעתו שעליו להביא את הקריירה הצבאית שלו אל סופה במהירות האפשרית, לפני שיזיק למערכת יותר. כאשר ראו מפקדיו שמושיק שלם עם עצמו, הם הניחו לו, אך השאירו לו פתח לחזור לצבא אם אי פעם ירצה בכך. הוא החל חפיפה עם המחליף שלו, וטיפל בעניינים הבירוקרטיים של פרישה.

הפחד מההתקף הבא ליווה אותו במשך כל שעות היום, והמתח היה בלתי נסבל עבורו, ולכן פנה בדיסקרטיות לפסיכיאטר אזרחי, עליו שמע שהוא עובד עם חיילים באופן לא רשמי תמורת תשלום מזומן. האיש הממושקף והיבש, בעל המצח הגבוה האזין לו בחוסר סבלנות במשך שתי דקות, וטען בריחוק מעצבן שמושיק סובל מהתקפי חרדה קלאסיים. הוא רשם לו מרשם, ואמר שזה יעזור לו גם לשיפור מצב הרוח. אחר כך חיך חיוך מאולץ, לקח את התשלום בשקט וקרא למטופל הבא.

עצם לקיחת התרופה הרגיע אותו ואת הפחד מההתקף הבא. הוא כמה לשקט ולביטחון שהכיר מלפני מכת הברק הראשונה, והתרופות סיפקו לו שקט ונחמה זמניים. הטרידה אותו המחשבה שהוא אינו שולט על מוחו ועל גופו, ושהם אלה ששולטים בו ומחליטים עבורו. הוא חש כדיר שבעל הבית מחליט להתעלל בו ומייסר אותו בהתקפים, ואין לו שום יכולת לעזוב את הדירה. מהיכן מגיעים ההתקפים? הוא תהה בינו לבין עצמו.

ככל שנקפו השבועות לקראת השחרור, נהיה מושיק קצר רוח וחסר סבלנות. הצבא, שאך לפני זמן קצר היה עבורו חללית האם, הפך להיות הארגון הכבד והמגושם, ולעתים ההזוי והמטופש, שלמעשה, נסתר מעיניו. הוא

החל לחשוב על יום השחרור ועל עתידו באזרחות, ואלו הציפו בו חשש מסוג חדש. חשש מהבלתי ידוע. אימו הופתעה לשמוע על ההחלטה הפתאומית שלו. הקריירה הצבאית של בנה הייתה מקור גאוה עבורה, והיא ניסתה לדבר על ליבו.

"מה נכנס בך, מושיק, נשמה שלי?"

"כלום אימא. הבנתי שהצבא לא בשבילי. אני רוצה להתקדם הלאה בחיים."

"אבל למה, מושיק? בלי עין הרע, אתה כבר רב סרן ועוד מעט סגן אלוף. הציעו לך קריירה יוקרתית, תנאים טובים, מה קרה פתאום?"

"עזבי, אימא, נו. אני כבר המון שנים בקבע. בא לי לחיות קצת ולא להיות קבור כאן כל החיים שלי."

היא נאנחה מעט ואמרה את מה שתמיד הייתה אומרת לו ולערן:

"מה אני אגיד לך, מושיק, אתה חכם, תעשה מה שאתה מבין. השם ישמור אותך בכל מעשיך."

ביום השחרור חיכו לו החברים הטובים מהתיכון, הפתיעו אותו עם בלונים וכרזות, הצטלמו ולקחו אותו לטיול בצפון. הוא לא יכול היה לחשוף בפניהם שמבחינתו הוא אכזב את הצבא, ושכל החגיגה הזו אינה מגיעה לו כלל. הוא המשיך בהעמדת הפנים, אך הריקנות והחשש מעתידו הבלתי ברור כרסמו בו.

בדירתו הריקה מאדם התהלך מושיק והציץ מחלון הסלון החוצה, מהרהר באפשרויות העומדות לפניו. הוא בעל תואר במשפטים ויודע ערבית ברמת שפת אם, ובסך הכול הוא אהב את עבודת המודיעין. הוא היה טוב בזה לפני ההתקפים. מפקד המכלול שלו אפילו קרא לו פעם "אזולאי הקצין המבריק". השקט של הדירה היה שונה מאד מהמולת חדר המבצעים אליה היה רגיל, והיעדר התנועה בסלון היה ההיפך הגמור מהתזזיתיות התמידית במבוכי האוגדה. הוא נזכר שכשהיה שם, היה רגיל למתח וללחץ, וכעת הלחץ הזה חסר לו. השקט והבדידות היו זרים לו, והוא רצה להיות במסיבה רועשת, שתסיח את דעתו מעצמו. עליו למצוא עבודה חדשה. אולי עבודה באחד ממשרדי עורכי הדין או בשוק הביטחוני הפרטי, אבל, בעצם, הוא צבר סכום כסף נאה בכל שנות הקבע הארוכות, ונוסף לכך קיבל מענק שחרור. לא מגיע לו חופש לפני שיתחיל את השלב הבא של חייו? הוא גם יכול כמו אחיו של שותפו לחדר לנסוע לחופשת חלומות. הוא רצה להתפרק, לנוח, לחגוג, לשכוח, להזכיר לעצמו שהוא גבר חי ושיש עוד דברים בחיים חוץ מהגנה על המולדת והתקפי חרדה. הוא הסתובב אנה ואנה בבית, ואז בהחלטה של רגע, התחבר למחשב הנייד, והזמין כרטיס טיסה לתאילנד עם תאריך חזרה פתוח.

למחרת, מתוך הרגל, נסע מושיק לעבר שכונת ילדותו, ועצר את רכבו בחנייה שמול בית מספר 8, כפי שהיה עושה מפעם לפעם. עץ השקדייה הזקן עמד עירום ויבש בגינה, ענפיו הדוקרים והמכוערים עמדו מונפים באוויר ברשעות. הגינה נראתה כעת קטנה, ומושיק הביט בתסכול לעבר הקומה השנייה לחלון הדירה של רונן אליהו. הוא דמיין את האיש ישוב מול מסך מחשב גדול, בווה בתמונות של ילדים צעירים, וליבו התמלא בשנאה ישנה ויוקדת. הוא היה מלא ממנה, והיא חנקה את גרונו כבר שנים. לו היה יכול לעשות כרצונו מבלי לשלם כל מחיר, היה עולה לדירה הארוכה עם גרזן גדול, מבריק וחד, והולם באיש הדוחה עד שהיה נופח את נשמתו. ואולי אף היה עושה זאת באיטיות כדי לראות אותו מסיים את חייו בסבל ממושך. עשרות פעמים הוא דמיין בראשו מה היה אומר לו כשזה היה מביט בו באימה, שניות לפני מותו, ועד כה לא מצא משפט שיניח את דעתו. הוא רצה לומר משהו לאיש העלוב, שכשיעצום את עיניו בפעם האחרונה, הוא יבין מה עשה, ויכיר בכך שהגיע הרגע

לשלם על פשעו. הרי לא ייתכן שערן יתהלך בעולם הזה כחי מת, ושהרוצח של נשמתו ימשיך בחייו כרגיל. תקופת המאסר הקצרה שלו הייתה מגוחכת. הוא היה מהרהר בסצנה הזו שוב ושוב, עד שהיה נזכר שעליו לשוב הביתה בתחושת תבוסה על שאין לו כוח נפשי להשיב את הצדק על כנו. כך גם הפעם הוא סינן קללות מבין שפתיו, ואז המשיך בנסיעה הביתה, מאוכזב מעצמו ורוטן על 'המערכת', שלא הביאה את הצדק למקום הראוי לו.

למחרת בבוקר גילה מושיק בתיבת הדואר שלו מעטפה לבנה עם סמל המדינה. הוא סבר שמדובר בעוד בירוקרטיה של הצבא, אבל כשפתח אותה, חייך לעצמו למקרא ההזמנה לריאיון במשרד ראש הממשלה. הנה המערכת יודעת על שחרורי, וכבר מנסה לאסוף אותי חזרה אליה, חשב לעצמו. על אף תאריך הטיסה הקרב, הוא הגיע ליום הראיונות בתאריך הנקוב. הריאיון התקיים בדירה רגילה ולא מרוהטת בלב רמת גן. עינו המיומנת קלטה מצלמות נסתרות, שכיסו את הכניסה לדירה, ולמעשה, כיסו כל פינה בה. נציג של מתקן החקירות המרכזי של השב"כ הציג את עצמו כ"איתן", והכניס אותו פנימה.

"מושיק, התיק שלך נראה נהדר – אתה בן 28, רווק, בעל תואר במשפטים, דובר ערבית ברמה גבוהה, אינטליגנטי ומוכשר. למה בחרת לסיים את השירות הצבאי? הרי סומנת ויועדת למסלול קריירה מכובד."
"אה... נכון. אני אוהב מאוד את הצבא, והייתי טוב בתפקיד שלי, אבל הגעתי למסקנה שאני לא רוצה להיתקע בצבא כל החיים. אני רוצה לראות קצת עולם ולהתאוורר. הבנתי שהצבא זה עולם סגור."
"אז למה לא לקחת חופשה ללא תשלום? למה בחרת לצאת?" הקשה איתן.
"לא יודע. הרגשתי שאני מפסיד משהו כשאני שם", אמר מושיק ואז המשיך: "אהבתי את העבודה מאד, אבל הגעתי למסקנה שאני צריך שינוי."
"אוקיי... נשמע לגיטימי... ומה התוכניות שלך להמשך?"

מושיק הביט באיתן שהיה מבוגר ממנו בכחמש שנים וניסה לאמוד את אופיו. הוא היה בעל גוף מוצק, עור בהיר ומצח גבוה.

"אני רוצה לנקות את הראש בחו"ל, ואז לחזור ולראות מה יתחשק לי. לא ממחר כרגע לשום מקום."
"מושיק תגיד, מה הדבר שהכי אהבת בתור איש מודיעין?" שאל איתן, "למה נמשכת לתחום הזה?"

מושיק הרהר מעט והשיב: "אני חושב שזה קשור לגילוי האמת. אהבתי את האדרנלין והאקשן, אבל מה שמשיך אותי זה הגילוי של מה שהאויב מסתיר. אין תחושה שיכולה להשתוות לגילוי של מערכי האויב ושל התוכניות שלו, ולהיות צעד אחד לפניו."

איתן הביט בו בחיבה ובשביעות רצון גלויה ואמר: "אז למה שלא תשתלב בעבודה כחוקר אצלנו, אנחנו זקוקים לאנשים עם פרופיל כמו שלך, שיעזרו לנו לגלות את האמת על התוכניות של פעילי טרור. הרקע שלך יכול מאוד לעזור לך וכמובן לנו, ואנחנו נדאג לשבץ אותך בחקירות רגישות ומעניינות."

"קראתם לי לריאיון, אז הגעתי. הכיוון הזה נשמע מעניין, אבל אני רוצה קצת חופש לפני שאני מתחיל לעבוד."

"אין שום בעיה!" הכריז איתן, "אתה יכול לטוס לך עכשיו לתאילנד ולחזור כשבא לך. אנחנו נחכה לך, ונתחיל כשתחזור. יש קורס חוקרים שנפתח בעוד חצי שנה. אם אתה רוצה, אתה יכול לחזור בערך בזמן הזה. מה אתה אומר?"

מושיק שמח על ההצעה, ואמר שישקול אותה ושיהיה בקשר. הידיעה, שיהיה לו עוגן לחזור אליו, ושיוכל להמשיך לעסוק במודיעין, דווקא קסמה לו, אבל הוא נזכר בהתקפים, שהיו לו באוגדה, ולרגע חשש למצוא את עצמו שוב באותו מקום, שבו נאלץ לסיים את התפקיד בגללם, אבל... אולי הכדורים יעזרו לו.

"אתה יודע שיש לנו גם תנאים טובים לאנשים מוכשרים. אין לנו שום בעיה לחכות שתחזור מהטיול שלך." מושיק חשב קצת ואמר: "אתה יודע מה? סגרנו."